GEMEENTE
VALKENSWAARD

Aan de leden van de raad van Valkenswaard

Zaaknummer: 0000523497
Onderwerp: Septembercirculaire 2026
Behandeld door: Koen Hagelstein
Bijlagen: 1
Datum: 13 oktober 2026

Geachte leden van de raad,

Op 15 september 2026 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties de Septembercirculaire 2026 gepubliceerd. Deze circulaire is de tweede bijstelling van de algemene uitkering in 2026, waarin de nieuwe kabinetsplannen en de effecten hiervan voor de komende periode verwerkt zijn. Met deze brief wordt uw raad geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële effecten van de circulaire en vindt een toelichting plaats op de mutaties in de circulaire. Aan het eind van de brief is een passage opgenomen over de ontwikkelingen van de kosten van Jeugd en Wmo. De definitieve bijstellingen hiervan zullen plaatsvinden in de Slotwijziging 2026 en volgende P&C-producten. Het college wil de raad echter al wel over deze ontwikkelingen informeren, om zo een actueel mogelijk beeld te geven bij de begrotingsbehandeling.

Totaaloverzicht mutaties

In deze brief worden, naast het effect van de Septembercirculaire 2026, diverse mutaties toegelicht welke voortkomen uit de Septembercirculaire 2026. In de tabel hieronder zijn deze weergegeven met het effect op het begrotingssaldo.

Verloop	2026	2027	2028	2029	2030
Structureel begrotingssaldo Bestuursrapportage 2026 en Programmabegroting 2027-2031	40	947	-1.878	-2.610	-2.152
Mutatie Septembercirculaire 2026 t.o.v. Meicirculaire 2026	498	794	666	843	944
Te alloceren middelen	0	0	0	0	0
Vrijval stelpost BCF	-246	0	0	0	0
Effecten Septembercirculaire 2026	*252*	*794*	*666*	*843*	*944*
Structureel begrotingssaldo na Septembercirculaire 2026	**292**	**1.741**	**-1.212**	**-1.767**	**-1.208**

Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2026

Het BTW-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Dit plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. In 2026 bedraagt het BCF-plafond voor gemeenten € 4,7 miljard. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire van het volgende jaar volgt dan de afrekening. In deze circulaire bedraagt het voorschot voor het jaar 2026 € 191 miljoen, dat wordt verrekend met de uitkeringsfactor met 6 punten. Reeds is in de begroting voor 2026 een stelpost opgenomen van € 561.000. Met de toevoeging aan de algemene uitkering van € 315.000 vervalt deze stelpost, wat een negatief effect van € 246.000 heeft.

Toelichting Septembercirculaire 2026

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de mutaties zijn in de Septembercirculaire 2026 ten opzichte van de Meicirculaire 2026. In de tabel zijn enkel de mutaties weergegeven die een invloed hebben op Valkenswaard. Onder de tabel zijn de mutaties boven de € 10.000 toegelicht.

		2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Beginstand (bedragen * €1.000)	**75.111**	**77.994**	**76.207**	**76.378**	**79.445**	**82.006**
1	*Uitkeringsfactor, algemeen*	0	0	0	0	0	0
a	*Volume accres historisch Bbp*	0	0	0	100	100	100
b	*LPO accres prijs Bbp*	0	474	458	448	450	451
c	*Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2026*	315	0	0	0	0	0
d	*Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)*	0	0	0	0	0	50
	Subtotaal:	**315**	**474**	**458**	**548**	**550**	**601**
2	*Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis*	0	0	0	0	0	0
a	*Hoeveelheidsverschillen*	208	296	277	307	353	409
b	*Ontwikkeling uitkeringsbasis in septembercirculaire 2026*	-210	-211	-204	-149	-100	-150
	Subtotaal:	**-2**	**85**	**73**	**158**	**253**	**259**
3	*Taakmutaties*	0	0	0	0	0	0
a	*Bijstand jongerennorm*	4	1	1	0	0	0
b	*Uitvoeringskosten inburgering*	45	0	0	0	0	0
c	*BRP Logisch Ontwerp*	2	0	0	0	0	0
d	*BRP experiment*	2	0	0	0	0	0
e	*Bijdrage gebruik BRP 2026*	-13	0	0	0	0	0
f	*Naheffing BRP 2025*	-6	0	0	0	0	0
g	*Wet op de lijkbezorging*	0	0	2	2	2	2
h	*Handelsregister KVK*	-4	0	0	0	0	0
i	*Wetsvoorstel Onderwijshuisvesting*	0	1	1	1	0	0
j	*Wet Versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten*	92	96	99	102	106	109
h	*Wet Versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening*	22	7	7	7	8	8
	Subtotaal:	**144**	**105**	**110**	**112**	**116**	**119**
4	*IU/DU/SU*						
a	*Participatie (IU)*	0	-2	-2	-2	-2	-3
b	*Landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA)*	2	0	0	0	0	0
c	*Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen (EPBD IV)*	3	0	0	0	0	0
d	*Spreidingswet*	36	0	0	0	0	0
e	*Openbare bibliotheken*	0	105	0	0	0	0
f	*IBO problematische schulden*	0	27	27	27	27	27
	Subtotaal:	**41**	**130**	**25**	**25**	**25**	**24**
	Mutatie in Septembercirculaire 2026	**498**	**794**	**666**	**843**	**944**	**1.003**
	Eindstand na Septembercirculaire 2026	**75.609**	**78.788**	**76.873**	**77.221**	**80.389**	**83.009**

1. Uitkeringsfactor, algemeen

1a. Volume accres (historisch Bbp)

Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de Septembercirculaire 2026 is een nieuwe raming voor het accres 2027 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; MEV 2027). Hierdoor is het volume accres voor vanaf 2029 hoger dan in de Meicirculaire 2026. Voor Valkenswaard is dit een bijstelling vanaf 2029 van € 100.000.

1b. LPO accres prijs Bbp

In de Septembercirculaire 2026 is het LPO accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (MEV 2027). De indexatie voor loon- en prijsontwikkeling is gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product (pbbp). Voor 2026 (-0,25%), en 2030 (-0,14%) zijn de ramingen voor de prijs bbp omhoog bijgesteld. Voor de jaren overige jaren zijn de bijstellingen beperkt. Voor Valkenswaard heeft dit een oplopend effect van € 474.000 in 2027 tot € 450.000 in 2030.

2. Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis

De uitkeringsfactor wordt jaarlijks herrekend op basis van de ontwikkeling van de volumina van maatstaven. De uitkeringsbasis stijgt in 2026 als gevolg van ontwikkeling van de volumina van maatstaven. Hierbij spelen onder andere de actualisatie van de raming van de maatstaven huishoudens met een laag inkomen met drempel, laag opleidingsniveau met drempel, de OZB maatstaven en de neerwaartse bijstelling van de ramingen van het aantal bijstandontvangers een rol. Voor Valkenswaard leidt dit tot een oplopend voordeel van € 86.000 in 2027 tot € 253.000 in 2030.

3. Taakmutaties

3b. Uitvoeringskosten inburgering

In het bestuurlijk overleg tussen de minister voor Werk en Participatie en de VNG op 25 juni jl. is overeenstemming bereikt over een tegemoetkoming op de uitvoeringskosten inburgering. Uit het onderzoek naar de betaalbaarheid van de Wet inburgering 2021 voor gemeenten, blijkt dat gemeenten een tekort hebben op de uitvoeringskosten. Dit tekort is grotendeels terug te voeren op grotere aantallen inburgeringsplichtigen dan vooraf geraamd. Om gemeenten hierin tegemoet te komen, stelt het ministerie van SZW in totaal € 93 miljoen beschikbaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028. Voor het jaar 2026 is een bedrag van € 31 miljoen beschikbaar. De middelen zijn erop gericht om te zorgen dat gemeenten hun wettelijke taken kunnen blijven uitvoeren. Naar verwachting wordt in het voorjaar van 2027 de middelen voor de jaren 2027

en 2028 beschikbaar gesteld. De middelen worden verdeeld via het cluster Participatie. Voor Valkenswaard is hiervoor een bedrag toegevoegd van € 45.000.

3c. Wet versterking regie volkshuisvesting; uitvoeringskosten

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. In een artikel 2 onderzoek is vastgesteld dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten (en provincies) in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Ter compensatie van de in het artikel 2 onderzoek geïdentificeerde incidentele uitvoeringslasten is in 2025 reeds incidenteel € 48,8 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. In deze circulaire worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld. Het gaat om een jaarlijkse bijdrage van € 56,2 miljoen. De middelen worden verdeeld via het cluster Infrastructuur, ruimte en milieu. Voor Valkenswaard leidt dit tot een oplopend voordeel van € 92.000 in 2026 tot € 106.000 in 2030.

3c. Wet versterking regie volkshuisvesting; integrale dienstverlening

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. Naar aanleiding van de inzichten over de opgave op het gebied van wonen met zorg moeten gemeenten hun Wmo-beleidsplan bijstellen om aan te geven hoe ze in samenwerking met aanbieders zorg dragen voor integrale dienstverlening (wonen, zorg en ondersteuning). Gemeenten moeten in hun Wmo-beleidsplan aangeven hoe zin samenwerking met aanbieders zorg dragen voor integrale dienstverlening (wonen, zorg en ondersteuning) Hiervoor is in 2026 een bijdrage van € 9,8 miljoen beschikbaar en vanaf 2027 structureel € 3 miljoen. De middelen worden verdeeld via het cluster Wmo. Voor Valkenswaard leidt dit tot een voordeel van € 22.000 in 2026 aflopend tot € 8.000 in 2030.

4. IU/DU/SU

4b. Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het realiseren van opvangplekken. Zij ontvangen hiervoor in 2026 middelen vanuit het gemeentefonds. Voor gemeenten is er een totaalbedrag van in totaal € 15,3 miljoen beschikbaar. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van de indicatieve verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente. Voor gemeente Valkenswaard bedraagt dit € 36.000 voor 2026.

4i. Openbare bibliotheken

Het doel van de uitkering is gemeenten en provincies in staat te stellen te voldoen aan de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. Het college van burgemeester en wethouders dan wel het bestuurscollege moet met deze zorgplicht voorzien in een aanbod van bibliotheekvoorzieningen. Het aanbod van deze voorzieningen moet als geheel binnen redelijke afstand voor de inwoners toegankelijk zijn en ten minste één bibliotheekvoorziening in stand houden die alle vijf de wettelijke bibliotheekfuncties vervult, een fysieke collectie heeft en over een professionele personeelsbezetting beschikt. Gemeenten ontvangen hiertoe een bijdrage van € 62 miljoen in 2027. Het bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld op basis van een bedrag van € 3,05 per inwoner, op basis van het inwonersaantal op 1 januari 2026. Voor Valkenswaard wordt hier in 2027 een bedrag van € 105.000 beschikbaar gesteld.

4h. IBO Problematische schulden

Het kabinet heeft vroegsignalering ingevoerd om problematische schulden in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken. Partijen voeren verbetermaatregelen door met als doel om het bereik van de doelgroep te verdubbelen en de ongewenste uitval van de deelnemende doelgroep te halveren. Vanuit het ministerie van SZW wordt vanaf 2027 structureel € 19,7 miljoen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bedoeld om vroegsignalering beter in te richten. De middelen worden verdeeld op basis van de maatstaven van het cluster Participatie van de algemene uitkering. Voor gemeente Valkenswaard bedraagt dit vanaf 2027 een structureel bedrag van € 27.000.

Te alloceren middelen Septembercirculaire 2026

N.a.v. de specifieke bijdragen die gemeente ontvangt, worden vanuit deze circulaire geen middelen gealloceerd.

Ontwikkelingen Sociaal Domein

Parallel aan de verwerking van de Septembercirculaire 2026 is ook het proces van de Slotwijziging 2026 gestart. Uit de meest recente monitoring en prognoses blijkt dat de financiële druk op het sociaal domein, specifiek op Jeugd en Wmo verder toeneemt. Na de bijstellingen die reeds gedaan zijn in de Bestuursrapportage 2026 zijn er bij de Slotwijziging 2026 nog twee grote bijstellingen noodzakelijk. Het betreft hier een bijstelling op de Maatwerkkosten Jeugd, van € 1,6 miljoen negatief structureel en een bijstelling op Wmo, van € 530.000 negatief structureel. Tevens is er op Wmo nog een incidentele bijstelling van € 382.000 noodzakelijk voor 2026. De financiële verwerking en toelichting hiervan zal plaatsvinden in de Slotwijziging 2026, Bestuursrapportage 2027 en Nota Kaders 2028-2031.

Vervolg

De uitkomsten van de Septembercirculaire 2026 zullen voor 2026 verwerkt worden in de Slotwijziging 2026. De meerjarige effecten vanaf 2027 worden verwerkt in de Bestuursrapportage 2027 en de Nota Kaders 2028-2031.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Valkenswaard,

De secretaris	De burgemeester
W.J.S.A. Weeterings	C.H.M. van Overdijk